

POROČILO O VMESNEM SPREMLJANJU IN VREDNOTENJU STRATEGIJE LOKALNEGA RAZVOJA

Tolmin, marec 2019

Pripravila:
Greta Černilogar,
Vodja LAS Dolina Soče

mag. Almira Pirih,
direktorica Posoškega razvojnega centra

KAZALO VSEBINE:

1. UVOD	3
1.1 PRISTOP CLLD.....	3
1.2 LAS DOLINA SOČE.....	4
1.3 IZHODIŠČA	4
2. ZBIRANJE IN ANALIZA PODATKOV	5
2.1 PARTNERSTVO LAS DOLINA SOČE.....	5
2.2 IZVEDBA JAVNIH POZIVOV, IZBOR IN IZVAJANJE OPERCIJ	6
2.3 PROJEKTA PARTNERSTVA IN IZBRANE OPERACIJE.....	9
2.4 FINANČNI VIDIK IZVAJANJA OPERACIJ	11

KAZALO PREGLEDNIC IN GRAFOV:

GRAF 1: Zastopanost članov po sektorjih.....	6
GRAF 1: Obveščanje in informiranje o Javnih pozivih LAS.....	9
GRAF 3: Pregled strukture projektnih partnerjev po sektorjih.....	10
GRAF 4: Finančni prikaz dodeljenih sredstev do presečnega datuma (31. 12. 2018).....	11
PREGLEDNICA 2: Pregled javnih pozivov LAS Dolina Soče (stanje na dan 31. 12. 2018).....	6
PREGLEDNICA 2: Pregled umestitve operacij glede na posamezne ukrepe SLR.....	10
PREGLEDNICA 3: Operacije Sodelovanja.....	11

KRATICE:

SLR:	Strategija lokalnega razvoja za lokalno akcijsko skupino LAS Dolina Soče za programsko obdobje 2014–2020
CLLD:	Community Lead Local Development («Lokalni razvoj, ki ga vodi skupnost»)
LEADER:	Pristop »od spodaj navzgor«
EKSRP:	Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja
ESPR:	Evropski sklad za pomorstvo in ribištvo
ESRR:	Evropski sklad za regionalni razvoj
LAS:	Lokalna akcijska skupina
MGRT:	Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo
MKGP:	Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano
ARSKTRP:	Agencija Republike Slovenije za kmetijske trge in razvoj podeželja

1. UVOD

V programskem obdobju 2014–2020 so lokalne akcijske skupine (v nadaljevanju LAS) skladno z Uredbo (EU) št. 1303/2013 zavezane k izvajanju aktivnosti spremljanja in vrednotenja Strategije lokalnega razvoja (v nadaljevanju SLR). Vrednotenje lahko izvede LAS kot samovrednotenje, v sodelovanju z zunanjim strokovnjakom ali kot neodvisno zunanje vrednotenje. Način izvedbe je opredeljen v SLR v poglavju Opis sistema spremljanja in vrednotenja.

Namen vmesnega vrednotenja je ocenjevanje izvajanja SLR na podlagi pričakovanih dosežkov odobrenih operacij in oceniti uspešnost dejavnosti animacije ter izvedbenega mehanizma LAS s poudarkom na lokalni ravni.

Za LAS Dolina Soče je spremljanje in vrednotenje SLR opravil Vodilni partner LAS Posoški razvojni center.

1.1 PRISTOP CLLD

Pristop Izvajanje lokalnega razvoja, ki ga vodi skupnost (v nadaljevanju CLLD), je Evropska komisija kot nov instrument v programskem obdobju 2014–2020 v izvajanje ponudila državam članicam. Gre za nadgradnjo dosedanjega pristopa »od spodaj navzgor« (v nadaljevanju LEADER), ki se je na ravni EU izkazal kot uspešna metoda razvojnega načrtovanja in izvajanja projektov.

Pristop LEADER lokalnemu prebivalstvu omogoča, da z oblikovanjem lokalnih partnerstev, t.i. lokalnih akcijskih skupin, aktivno odloča o prioritetah in razvojnih ciljih lokalnega območja, vključno z viri financiranja za doseganje ciljev lokalnega območja. Pristop omogoča uresničevanje široke palete izzivov v različnih okoljih, večjo fleksibilnost pri doseganju ciljev in odgovarja dejanskim potrebam lokalnega območja.

Izziv pristopa CLLD pa je, da se s skupnim ukrepanjem pospeši razvoj podeželskih območij, kar ustvarja možnosti za odpiranje novih delovnih mest, višjo kakovost bivanja, boljšo dostopnost, ohranjanje kulturnih in krajinskih značilnosti ter obvladovanje demografskih sprememb.

V programskem obdobju 2014–2020 je predvidena uporaba pristopa CLLD pri treh evropskih skladih, in sicer **Evropskem kmetijskem skladu za razvoj podeželja** (v nadaljevanju EKSRP), **Evropskem skladu za pomorstvo in ribištvo** (v nadaljevanju ESPR) in **Evropskem skladu za regionalni razvoj** (v nadaljevanju ESRR).

Tematska področja ukrepanja so:

1. Ustanavljanje novih delovnih mest,
2. Osnovne storitve na podeželju,
3. Varstvo okolja,
4. Večja vključenost mladih, žensk in drugih ranljivih skupin na podeželju.

V programskem obdobju 2014–2020 je na ravni celotne Slovenije za izvedbo CLLD skupno namenjenih 97 milijonov evrov. Od tega iz naslova EKSRP 53 milijonov evrov, iz ESRR 37,5 milijonov evrov ter iz ESPR 6,5 milijonov evrov. Kombinacija različnih virov financiranja, prek pristopa CLLD, LAS-om omogoča izvedbo celovitih in kompleksnejših operacij, ki niso strogo omejene samo na podeželska območja, ampak vključujejo tudi manjša mestna in urbana območja, ribiška območja ter območja akvakulture.

S skupnimi lokalnimi potrebami in izzivi se je v novem programskem obdobju (2014–2020) na območju Slovenije oblikovalo 37 LAS. Njihov cilj je uresničevanje lokalnih razvojnih potreb in doseganja zastavljenih ciljev, ki so jih

opredelili v SLR. Pristop CLLD omogoča uresničevanje različnih izzivov v različnih okoljih, večjo prožnost pri doseganju ciljev in ustreza dejanskim potrebam lokalnega območja. Tovrsten pristop je veliko bolj celosten in posledično vpliva na uspešnejše uresničevanje lokalnih potreb. Dostop do sredstev različnih skladov lokalnim partnerstvom omogoča, da razširijo svoje področje uporabe in namenijo več pozornosti nekaterim področjem in vprašanjem, ki bi jih sicer težko obravnavali.

Izvajanje CLLD ureja Uredba o izvajanju lokalnega razvoja, ki ga vodi skupnost, v programskem obdobju 2014–2020 (Uradni list RS, št. 42/2015, 28/2016, 73/2016).

1.2 LAS DOLINA SOČE

Na območju LAS Dolina Soče, ki se razteza na 1.089 km² in pokriva katastrsko območje občin Bovec, Kanal, Kobarid in Tolmin, živi 24.253 prebivalcev (SURS 1. 7. 2014). LAS Dolina Soče, ki je organizirana kot javno-zasebno partnerstvo, je bila za novo programsko obdobje 2014–2020 ustanovljena 21. januarja 2015, za Vodilnega partnerja LAS pa je bil izbran Posoški razvojni center.

S strani organov upravljanja Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano (v nadaljevanju MKGP) ter Ministrstva za gospodarski razvoj in tehnologijo (v nadaljevanju MGRT), je 6. septembra 2016 LAS Dolina Soče prejela odločbo o potrditvi strategije lokalnega razvoja in lokalne akcijske skupine. S tem smo dobili zeleno luč za črpanje sredstev (do največ 3.240.295,75 evrov) iz vseh treh evropskih skladov, namenjenih izvajanju lokalnega razvoja, ki ga vodi skupnost (CLLD).

Naloga LAS Dolina Soče je, da na podlagi dobrega poznavanja domačega prostora (lokalnih virov, težav in priložnosti) izdelava ter prek projektov izvaja strategijo lokalnega razvoja. V njej so opredeljeni ukrepi in tematska področja ter ključni izzivi (npr. prispevek k ustvarjanju delovnih mest, varstvo okolja in ohranjanje narave ter večja vključenost mladih, žensk in drugih ranljivih skupin, ki jih je na območju potrebno izvesti za odpravljanje razvojnih problemov in doseganje razvojnih ciljev). Strategija temelji na lokalnih razvojnih potencialih, definiranih problemih območja in izraženih potrebah, kot so jih opredelili lokalni prebivalci, ekonomske, javne ter civilne interesne skupine, ki živijo in delujejo na območju LAS Dolina Soče.

Glede na pristop »od spodaj navzgor« in izvajanje lokalnega razvoja, ki ga vodi skupnost, se operacije izbirajo na podlagi javnih pozivov, katere objavlja LAS Dolina Soče.

1.3 IZHODIŠČA

SLR se izvaja s podporo treh skladov: EKSRP (glavni sklad), ESRR in ESPR.

Do presečnega datuma, 31. decembra 2018, je bilo stanje izvajanja SLR v LAS Dolina Soče naslednje:

- V letu 2016 je bil objavljen 1. javni poziv za izbor operacij za vse tri sklade; skupno je bilo na ravni LAS Dolina Soče potrjenih 7 operacij.
- V letu 2018 je bil objavljen 2. javni poziv za izbor operacij za dva sklada, in sicer za EKSRP in ESPR; skupno je bilo potrjenih 10 operacij na ravni LAS Dolina Soče.
- V drugi polovici 2018 je bil objavljen 3. javni poziv za izbor operacij za ESRR; skupno je bilo potrjenih 6 operacij na ravni LAS Dolina Soče.
- LAS Dolina Soče je oddala en projekt sodelovanja v okviru SLR, za katerega se črpajo sredstva iz ESPR.
- LAS Dolina Soče je dobila odobren en projekt sodelovanja, s katerim je kandidirala na javni razpis MGKP.

SPREMEMBA SLR: Predlog 1. spremembe SLR je LAS Dolina Soče organu upravljanja posredovala 13. oktobra 2017, sprememba pa je bila potrjena 3. maja 2018.

2. ZBIRANJE IN ANALIZA PODATKOV

Podatke za spremljanje in vrednotenje SLR je Vodilni partner LAS uporabil iz pripravljenih letnih poročil, analize stanja in svetovalnih listov.

Za namen vrednotenja je Vodilni partner LAS pripravil tudi anketne vprašalnike za različne ciljne skupine, in sicer:

- Anketni vprašalnik za Nadzorni odbor,
- Anketni vprašalnik za Upravni odbor,
- Anketni vprašalnik za Skupščino,
- Anketni vprašalnik za Ocenjevalno komisijo,
- Anketni vprašalnik za Prijavitelje in projektne partnerje.

Anketni vprašalniki so bili posredovani vsem organom LAS Dolina Soče po elektronski pošti, vendar se zaradi slabe odzivnosti ciljne skupine v izogib nerealnemu prikazovanju rezultatov evalvacija ni izdelala. Ker bomo postopek ponovili, vas zato ponovno prosimo za sodelovanje, saj bomo s skupnimi močmi lažje vrednotili opravljeno delo.

Rezultate bomo naknadno predstaviti na naslednji seji Skupščine LAS Dolina Soče.

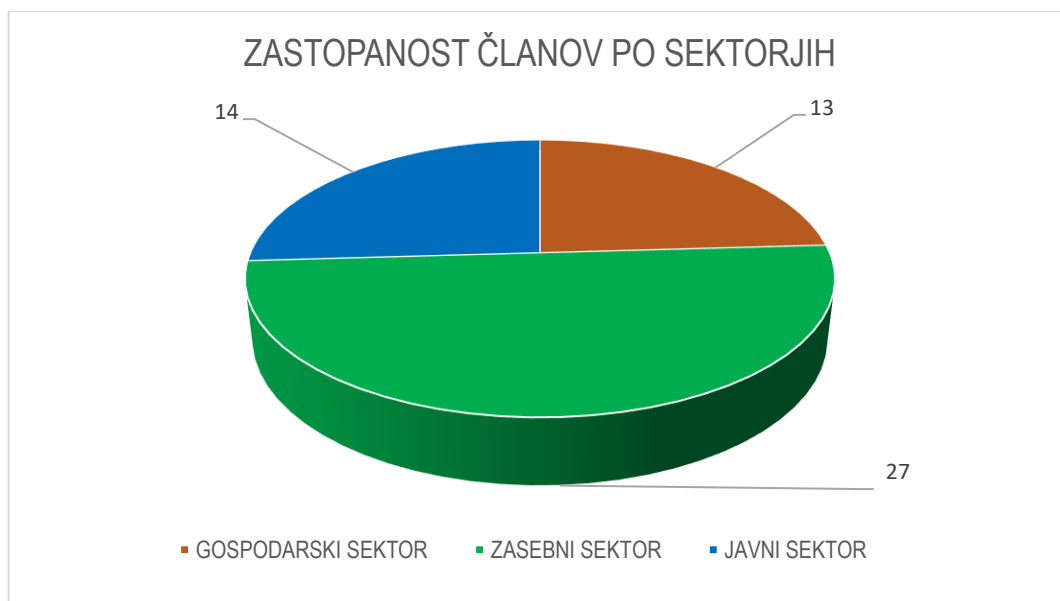
2.1 PARTNERSTVO LAS DOLINA SOČE

LEADER/CLLD se na območju LAS Dolina Soče izvaja drugo programsko obdobje. V obdobju 2007–2013 je na tem oziroma širšem območju (območja občin Bovec, Cerkno, Kanal ob Soči, Kobarid, Banjško in Trnovska planota (del Mestne občine Nova Gorica), Idrija ter Tolmin) delovala lokalna akcijska skupina LAS za razvoj. Ta je SLR izvajala v okviru Programa razvoja podeželja (LEADER) s podporo EKSRP.

V novem programskem obdobju (2014–2020) se je v prvi meri začrtalo novo območje delovanja; iz območja sedmih občin se je območje skrčilo na območje štirih občin (Bovec, Kanal ob Soči, Kobarid in Tolmin). Poleg tega lahko **prijavitelji in projektni partnerji iz območja LAS Dolina Soče črpajo sredstva ne le iz že do sedaj poznane programa LEADER, ampak tudi iz tako imenovanega instrumenta CLLD.**

LAS Dolina Soče je na dan ustanovitve (21. januar 2015) štela 57 članov, 31. decembra 2018 pa 54 članov. V tem času so nekateri člani iz različnih razlogov izstopili (največ zaradi neaktivnosti in nepripravljenosti plačevati članarino), hkrati pa so pristopili tudi novi člani.

GRAF 2: Zastopanost članov po sektorjih

LAS Dolina Soče je glede plačevanja članarine vzpostavila pravila, ki narekujejo, da znaša članarina: • 10 evrov za posameznike, 15 evrov za pravne osebe in 3.000 evrov za občine.

Letno se s članarino zbere okoli 12.000 evrov, ki so namenjeni financiranju neupravičenih stroškov (DDV), morebitnim dodatno neupravičenim izdatkom po pregledu zahtevkov za vodenje LAS Dolina Soče ter za sofinanciranje projektov sodelovanja.

2.2 IZVEDBA JAVNIH POZIVOV, IZBOR IN IZVAJANJE OPERACIJ

Pregled osnovnih podatkov o izvedbi javnih pozivov

Do 31. decembra 2018 so bili objavljeni trije javni pozivi za vse tri sklade.

Na javne pozive je skupaj prispelo 28 vlog, od tega največ za podporo iz EKSRP (13), sledita ESRR (11) in ESPR (4). Odločbe s strani Agencije Republike Slovenije za kmetijski trg in razvoj podeželja (v nadaljevanju ARSKTRP) oz. pogodbe s strani MGRT je do presečnega datuma 31. december 2018 prejelo 15 projektov. Od tega pa sta bila dva projekta tudi zaključena.

PREGLEDNICA 4: Pregled javnih pozivov LAS Dolina Soče (stanje na dan 31. 12. 2018)

1	Število objavljenih javnih pozivov za sklad EKSRP				Skupaj
2	Zaporedna številka javnega poziva (1., 2.,3,...)	1.	2.	3.	
	Leto objave javnega poziva s strani LAS	2016	2018	2018	
	Skupna višina razpisanih sredstev (v EUR)	319.000,00	416.133,83		735.133,83

	Število prejetih vlog v obravnavo na LAS	5	8		13
	Skupna višina zaprosenih sredstev (v EUR)	226.683,32	392.810,75		619.494,07
3	Število odobrenih vlog na ravni LAS	4	7		11
	Višina odobrenih sredstev na ravni LAS (v EUR)	308.837,23	343.938,35		652.775,58
4	Število vlog odobrenih s strani ARSKTRP	3	6		9
	Skupna višina odobrenih sredstev s strani ARSKTRP (v EUR)	253.797,63	244.937,03		498.734,66
5	Število zaključenih operacij*	1	0		1
	Število izplačanih operacij	0	0		0
	Skupna višina izplačanih sredstev do 31. 12. 2018 (v EUR)	0	0		0

1	Število objavljenih javnih pozivov za sklad ESPR				Skupaj
2	Zaporedna številka javnega poziva (1., 2.,3,...)	1.	2.	3.	
	Leto objave javnega poziva s strani LAS	2016	2018	2018	
	Skupna višina razpisanih sredstev (v EUR)	245.979,90	1.045.494,10		1.291.474,00
4	Število prejetih vlog v obravnavo na LAS	0	4		4
	Skupna višina zaprosenih sredstev (v EUR)	0	508.167,82		508.167,82
3	Število odobrenih vlog na ravni LAS	0	4		4
	Višina odobrenih sredstev na ravni LAS (v EUR)	0	508.167,82		508.167,82
4	Število vlog odobrenih s strani ARSKTRP	0	4		4
	Skupna višina odobrenih sredstev s strani ARSKTRP (v EUR)	0	508.167,38		508.167,38

5	Število zaključenih operacij*	0	0	0
	Število izplačanih operacij	0	0	0

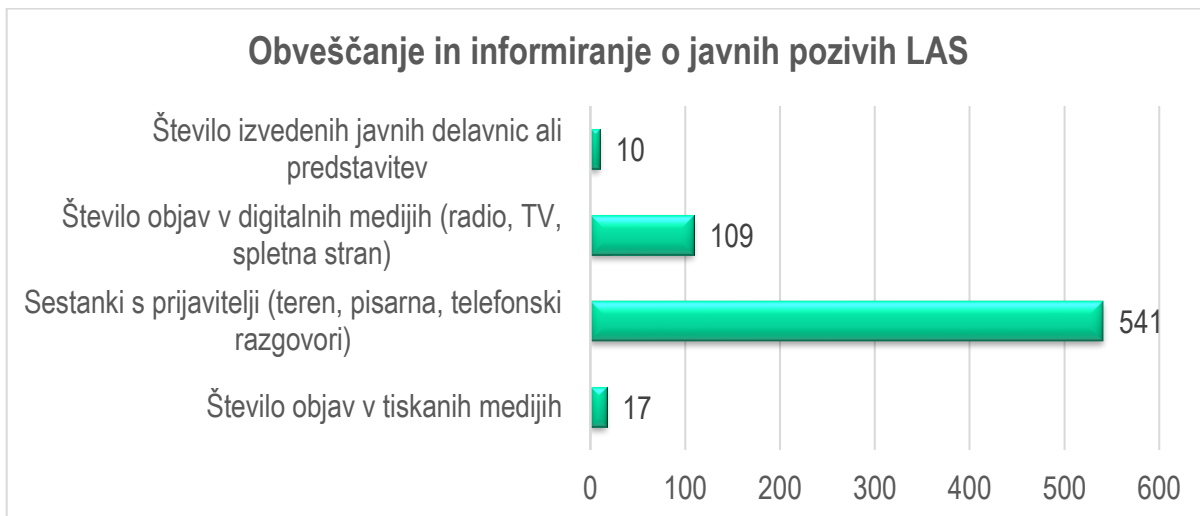
1.	Število objavljenih javnih pozivov za sklad ESRR				Skupaj
2.	Zaporedna številka javnega poziva (1., 2.,3,...)	1.	2.	3.	
	Leto objave javnega poziva s strani LAS	2016	2018	2018	
	Skupna višina razpisanih sredstev (v EUR)	256.954,51		550.502,35	807.456,86
	Število prejetih vlog v obravnavo na LAS	5		6	11
	Skupna višina zaprosenih sredstev (v EUR)	489.637,79		547.574,27	1.037.212,06
3.	Število odobrenih vlog na ravni LAS	3		6	9
	Višina odobrenih sredstev na ravni LAS (v EUR)	232.436,15		547.574,27	780.010,42
4.	Število vlog odobrenih s strani MGRT	2		0	2
	Skupna višina odobrenih sredstev s strani MGRT (v EUR)	92.109,65		0,00	92.109,65
5.	Število zaključenih operacij*	2		0	2
	Število izplačanih operacij	2		0	2
	Skupna višina izplačanih sredstev do 31. 12. 2018 (v EUR)	90.025,20		0	90.025,20

Obveščanje in informiranje o Javnih pozivih

Vodilni partner LAS je objavil javne pozive na spletni strani LAS Dolina Soče o njih obveščal in oglaševal na lokalnem radiu Primorski Val, v lokalnem mediju SOČAsnik, na spletnih straneh občin, ki delujejo na območju LAS ter člane LAS in potencialne prijavitelje in projektne partnerje obveščal z e-obvestili.

Vodilni partner LAS je za potencialne prijavitelje izvedel več vrst dogodkov (predstavitve javnih pozivov, srečanja za podporo pri vzpostavljanju projektnih partnerstev, delavnice za izpolnjevanje vloge, sestanke s potencialnimi prijavitelji) in tako podprl preko 100 udeležencev, svetovanje pa je izvajal tudi osebno, po e-pošti, telefonsko in na terenu.

GRAF 5: Obveščanje in informiranje o javnih pozivih LAS

Skozi svetovanja in pomoč pri prijavi vlog na Javne pozive LAS je Vodilni partner LAS beležil mnenja in komentarje potencialnih prijaviteljev ter partnerjev. Izpostavljeni sta bili predvsem dve spodaj naštetki ključni točki.

1. TEŽAVNOST PRIPRAVE VLOG

Administracija za pripravo in izvedbo projektov je zelo kompleksna, obsežna in zlasti neprilagojena za prijavitelje z manjšimi projekti. Zapleteni birokratski postopki za pripravo vloge se pretežno nanašajo na izvedbo naložb (dolgotrajno pridobivanje dovoljenj in soglasij). Za prijavitelje je precejšen izziv razumevanja razlik v pravilih med posameznimi evropskimi skladi. Kot največja obremenitev pa je bilo izpostavljeno pridobivanje treh ponudb za EKSRP in ESPR ne glede na vrednost projektne aktivnosti.

2. NEZMOŽNOST ZAGOTAVLJANJA ZALAGANJA SREDSTEV IN LASTNA SREDSTVA

Zagotavljanje zalaganja sredstev je zlasti izziv za nevladni sektor. To je eden izmed ključnih faktorjev pri odločanju za prijavo potencialne projektne ideje. Pri ESPR je bil izpostavljen pogoj, da mora partner predložiti izpis stanja na računu, ki mora biti vsaj tolikšno, kot je nujno za izvedbo projekta (gre za trenutno stanje).

2.3 PROJEKTNA PARTNERSTVA IN IZBRANE OPERACIJE

Projektna partnerstva

Do presečnega datuma, 31. decembra 2018, je bilo s strani organov upravljanja potrjenih 15 projektov, v katere je vključenih 55 različnih partnerjev (vsak je štet le enkrat). Pri tem je 26 projektov partnerjev iz zasebnega sektorja (47%), 19 iz javnega sektorja (35%) in 10 iz gospodarskega sektorja (18%).

GRAF 3: Pregled strukture projektnih partnerjev po sektorjih

Opomba: vsak projektni partner je štet samo enkrat.

Pričakovani prispevki operacij k tematskim področjem SLR

V celoti gledano izbrane operacije naslavlja večino ukrepov SLR, v največji meri ukrepe U3, U4 in U5, najmanj ukrepa U1 in U2, na ukrep U6 pa ni kandidirala nobena vloga.

PREGLEDNICA 2: Pregled umestitve operacij glede na posamezne ukrepe SLR.

NAZIV SKLADA	NAZIV UKREPOV *					
	U1	U2	U3	U4	U5	U6
EKSRP	2	2	4	1	1	/
ESPR	0	0	2	2	1	/
ESRR	0	0	1	1	2	0
Skupaj	2	2	7	4	4	0

*** NAZIVI UKREPOV**

- U1: Trajnostna raba naravnih virov in prostora
- U2: Upravljanje narave in kulturne dediščine
- U3: Razvoj in trženje novih dejavnosti, znanj, produktov v kmetijstvu in v akvakulturi
- U4: Razvoj in trženje turističnih produktov in destinacij
- U5: Spodbujanje skupnostnega življenja in socialne vključenosti
- U6: Spodbujanje konkurenčnega poslovnega okolja in podjetništva

Vsebinski poudarki projektov sodelovanja

LAS Dolina Soče s partnerji sodeluje v dveh projektih sodelovanja, ki so se začeli izvajati konec leta 2018. Skupaj z drugimi LAS je LAS Dolina Soče kandidirala na javnih razpisih MKGP za EKSRP. Projekti sodelovanja

omogočajo izmenjavo praks in izkušenj med LAS v Sloveniji in tujini, hkrati pa s finančnega vidika pomenijo dodana sredstva za območje. Projekt sodelovanja ESPR je bil predhodno umeščen v SLR LAS Dolina Soče.

PREGLEDNICA 6: Operacije sodelovanja

Naziv operacije	Tematsko področje	Sklad ukrepanja
PRIBLIŽAJMO UNESCOVA BIOSFERNA OBMOČJA PREBIVALCEM – Ozaveščanje o biosfernih območjih (BO) in njihovih potencialnih v Sloveniji (strokovne ekskurzije, delavnice, dnevi BO, promocijski materiali, komunikacijska strategija ipd.).	Varstvo okolja in ohranjanja narave	EKSRP
OCENJEVANJE RIBJIH IZDELKOV – Spodbujanje kakovosti ribjih izdelkov in promocija pri potrošnikih (strokovna ekskurzija v tujino, pravilnik za ocenjevanje ribjih izdelkov, promocijski materiali, usposabljanje ocenjevalcev ribjih izdelkov).	Ustvarjanje delovnih mest	ESPR

2.4 FINANČNI VIDIK IZVAJANJA OPERACIJ

Za operacije LAS Dolina Soče je bilo do 31. decembra 2018 skupno dodeljenih 1.229.129,43 evrov oziroma 47 odstotkov denarja od vseh razpoložljivih sredstev, namenjenih za dva podukrepa, in sicer *Podpora za izvajanje operacij v okviru SLR, ki ga vodi skupnost (podukrep 19.2)* in *Priprava in izvajanje dejavnosti sodelovanja lokalne akcijske skupine (podukrep 19.3)*.

GRAF 4: Finančni prikaz dodeljenih sredstev do presečnega datuma (31. 12. 2018)

